Bilim
Innovatsiya
Barqaror rivojlanish

Oktabr
№10, 2026

AGROBIZNES, FAN VA TEXNOLOGIYALAR

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON
JURNALI

Агробизнес, наука и технологии

Agribusiness, science and technology

№ 083688

ISSN:
3060-5245

Toshkent-2026

Platform & workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR
Oblomuradov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.
Bosh muharrir o'rinbosarlari:
Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.
Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.
Farmonov To'lqin Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.
Muharrir:
Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.
Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:
Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)
Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)
Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)
Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))
Daiva Makutenene – professor, (Vitautas Magnus universiteti, Litva)
Xaitboyeva Nargiza Alikulovna - i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)
Tahrir hay'ati:
08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:
Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;
Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;
Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;
Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;
Askarov Nazimjon Niyozovich – i.f.d. (DSc), professor;
Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;
Boltayev Abror Sayitmuradovich – i.f.d. (DSc), dotsent;
Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;
Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;
Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;
Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;
Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;
Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);
Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;
Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;
Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;
Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;
Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;
Javliyev Nuriddin Bektemir o'g'li – i.f.f.d. (PhD).

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:
Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;
Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);
Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);
Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);
Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);
Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;
Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;
Xudayqulov Jonibek Bozarovich – q.x.f.d. (DSc), professor;
Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;
Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;
Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;
Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;
Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;
Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);
Akramov Umidilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;
Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);
Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);
Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;
Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS
Toshkent davlat agrar universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR
Manzil: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.
Jurnalning telegram manzili:
t.me/agrobiznes_elektronjurnal
E-mail: licht-1989@mail.ru
Jurnalning rasmiy sayti:
https://www.agrobiznesjournal.uz
Tel: +(998) 93 439 30 00

JURNALNING ILMIYLIGI:

Ma'lumot uchun, OAK Rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 1107 sahifa.
2026-yil, №10. oktabr.

Jurnal har oyda bir marotaba elektron shaklda jurnalning rasmiy sayti orqali nashr etiladi.

MUNDARIJA

IQTISODIYOT FANLARI

KONSTANTIN IVANOVICH KURPAYANIDI
Green energy transition in Central Asia: capacity growth, technological diversification and system constraints.....11
TURSUNKULOVA GULCHIROY BURXONOVNA
Meva-sabzavotchilik korxonalarida biologik aktivlarni hisobga olishni xalqaro standartlar asosida takomillashtirish.....24
MO‘MINOV ABDUVALI AKBARALIEVICH, DJO‘RAEV MUQIMJON YAQUBJONOVICH
Tritikale seleksiyasida molekulyar markerlardan foydalanishning iqtisodiy samaradorligi: QTL, SSR, SNP va KASP yondashuvlari asosida.....30
KARIMOV NURBEK DEXKANOVICH
Yeryong‘oq yetishtirishda oqqanotga qarshi kimyoviy himoya tadbirlarining iqtisodiy samaradorligini baholash.....43
SAYIPOV BEGZOD RAHIMOVICH
Valyuta kursi tebranishlari indeksini hisoblash va baholash.....53
KARIMOV NURBEK DEXKANOVICH
Yeryong‘oq ekinlarida o‘rgimchak kanaga qarshi kimyoviy kurash choralarining iqtisodiy samaradorligini baholash.....63
SHOMURODOV TOHIR BOYMUROD O‘G‘LI
Oziq-ovqat xavfsizligini ta’minlashda aholi daromadlarining o‘rni haqidagi nazariy yondashuvlar.....73
МУСТАФОКУЛОВА ЗАРИФА
Сравнительный анализ лидерства в условиях кризиса и роль молодых лидеров в развитии.....80
BOZOROVA MUHABBAT TOXTAYEVNA
Korxonalarda davr xarajatlarining iqtisodiy mohiyati, mazmuni va tasnifi.....87
RAXIMJONOVA SHOHSANAM BAXODIROVNA
Davlat-xususiy sheriklik asosida ijtimoiy soha infratuzilmasini rivojlantirishda "Value for Money" (VfM) baholash mexanizmini takomillashtirish.....95
QURBANOVA OYDIN TO‘LQIN QIZI
Ishlab chiqarish korxonalari raqobatbardoshligini baholashning integral ko‘rsatkichini shakllantirish.....101
SADIKOVA SHOHIDA OBIDQUL QIZI
O‘zbekistonda piyoz yetishtirishning iqtisodiy o‘rni va samaradorligi.....108
XAKIMOV RASHID
Oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlashda sun’iy intellekt va raqamli texnologiyalarning o‘rni va samaradorligi.....119
TOJIMATOV IZZATBEK IKROMALI O‘G‘LI
Don mahsulotlari ishlab chiqarish korxonalarida intellektual marketing strategiyasini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish.....133
SODIQOVA GAVHAR XAYRULLA QIZI
Xodimlarni boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanish samaradorligi.....142
ERGASHEV ASADBEK ULUG‘BEK O‘G‘LI, TURSUNOV G‘IYOS SUNNAT O‘G‘LI
Meva-sabzavotlarni qayta ishlashda hosil bo‘ladigan ikkilamchi resurslarni biotexnologik qayta ishlash va ulardan samarali foydalanish.....148

RASULOV XAMIDJON YAKUBOVICH
Raqamli texnologiyalar va CRM tizimlarining kichik biznesdagi o‘rni.....155
BOZOROVA MUHABBAT TOXTAYEVNA
Korxonalarda davr xarajatlarini buxgalteriya hisobini tashkil etish va uning tahlili.....168
YULDASHOV ABDUMALIK ILXOMOVICH
Ekoturizmning hududiy iqtisodiy rivojlanishga ta’sirini ekonometrik baholash.....185
YULDASHOV ABDUMALIK ILXOMOVICH
Ekoturizmning hududiy iqtisodiy rivojlanishdagi rolini baholashning nazariy-metodologik asoslari.....192
MUHAMMADIEV NAUFALBEK AZIZXON O‘G‘LI
Elektron tijoratda sun’iy intellektdan foydalanishning kichik biznes savdo hajmiga ta’siri.....202
АБДУЛЛАЕВ АКМАЛЖОН АБДУЖАЛИЛОВИЧ
Процедура нормирования частных показателей при оценке ресурсного потенциала аграрного сектора: сравнительный анализ методов и обоснование выбора.....210
XASANOVA RUXSORA RASULJON QIZI
O‘zbekistonda elektron tijoratni rivojlantirishning hududiy xususiyatlari va iqtisodiy samaradorligini oshirish.....223
UMAROVA XUSNORA DILMUROD QIZI
Orolbo‘yi mintaqasida xizmat ko‘rsatish korxonalarini moslashuvchan (adaptiv) boshqarishning ma’lumotlarga asoslangan modelini takomillashtirish.....229
АБДУЛЛАЕВ АКМАЛЖОН АБДУЖАЛИЛОВИЧ, ХОЛБЕКОВ ЖУРЪАТ АБДИНАБИЕВИЧ
Теоретико-методологические основы оценки ресурсного потенциала аграрного сектора: концептуальный подход и методика интегральной оценки.....234
UMARALIYEV DIYORBEK SHUKIRALI O‘G‘LI
Tomchilatib sug‘orish texnologiyasini joriy etishning fermer xo‘jaliklari xarajat va daromadlariga ta’siri: subsidiya samaradorligining iqtisodiy bahosi (2019–2025 yillar).....247
MIRAXMEDOVA KAMOLA
O‘zbekistonda turizm korxonalarini strategik boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish.....254
RAVSHANOVA ORZIGUL INOYAT QIZI
O‘zbekistonning xalqaro soliq tizimiga integratsiyasi: BEPS minimum standartlari va ularning milliy soliq siyosatidagi ahamiyati.....261
IRGASHEV ABBOS JUMANAZAROVICH
Anor yetishtirish va sotish qiymat zanjirida ishtirokchilarning daromadlari ulushini iqtisodiy baholash.....274
BAXADIR ADILCHAEV
Agroturizm qishloq iqtisodiyotini diversifikatsiya qilish va hududlarning barqaror rivojlanish vositasi sifatida.....283
XO‘JAMOVA LATOFAT ASADULLAEVNA
Yashil iqtisodiyot sharoitida agrobiznesda innovatsion jarayonlarni boshqarishning o‘ziga xos xususiyatlari.....290
BOZOROV BOBUR HAQBERDIYEVICH
Qurilishni moliyalashtirish samaradorligiga narx omillarining ta’sirini ekonometrik baholash.....297
RAVSHANOVA ORZIGUL INOYAT QIZI
Chegaralararo soliq munosabatlari: muammolar va rivojlanish istiqbollari.....307

KILICHEV ALISHER AKRAMOVICH
O‘zbekiston kimyo sanoati aksiyadorlik jamiyatlarida mavsumiylikning moliyaviy barqarorlikka ta’siri: panel tahlil (2018–2026-yillar)……322
IRGASHEV ABBOS JUMANAZAROVICH
Surxondaryo viloyatida anor ishlab chiqarish va sotish samaradorligini oshirish imkoniyatlari……331
ЛЯМКИНА ВИКТОРИЯ АЛЕКСАНДРОВНА, НАБИЕВА АНОРГУЛ МУХАМЕТКАЗИЕВНА
Механизмы трансформации и управления предпринимательским университетом в условиях цифровой экономики……338
YUSUFALIYEV OLIMJON ABDURAXMONOVICH
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik faoliyati samaradorligini baholash metodologiyasini takomillashtirish……347
SAYITQULOV JAHONGIR ILHOMOVICH
Tijorat banklarida raqamli bank xizmatlarini takomillashtirish istiqbollari……358
KILICHEV ALISHER AKRAMOVICH
Mavsumiy moliyaviy siklni identifikatsiyalash va moliyaviy barqarorlikning mavsumiy tuzatilgan ko‘rsatkichlari (mineral o‘g‘itlar ishlab chiqaruvchi korxona misolida)……365
QODIROV ZOHIDJON ERALIEVICH
Suv resurslarini boshqarishning iqtisodiy mohiyati va tamoyillari……373
ZAFAR QODIROV ABDIVAXOBOVICH
Long-term asset valuation and accounting in Uzbekistan: a comparative analysis of national accounting standards……381
SHAVQIDINOVA DILNAVOZ
AQSH va Yevropa ittifoqi mamlakatlari organik meva-sabzavotlar sertifikatlaridagi farqlar……389
KUBAYEV DJASUR ABDUMUMINOVICH
Iqtisodiyotni raqamlashtirishda yer resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirish omillari……395
IBODILLAYEV HABIBULLA ABDULLAYEVICH
Madaniy meros obyektlarida turizm tadbirkorligini rivojlantirish orqali aholi bandligini ta’minlash yo‘llari……401
SHAVQIDINOVA DILNAVOZ
IFOAM – organics international: organik standartlar, sertifikatlash, organik bozor va siyosat bo‘yicha statistik tahlili……407
MAYLIYEVA SADOQAT SAFAYOZOVNA
Mintaqada tadbirkorlik salohiyatidan samarali foydalanishning ustuvor yo‘nalishlari (Xorazm viloyati misolida)……413
SHIRINOV UCHQUN ABDUXALILOVICH
MHXS talablari asosida tashqi segmentar hisobotni shakllantirish metodikasi..421
ABDINAZAROV XUSAN SHAYMANOVICH, NORQOBILOVA FERUZA ABDUXOMIDOVNA
Klasterlash va infratuzilma o‘rtasidagi bog‘liqlikni ekonometrik modellashtirish……430
SA’DULLAYEVA SAYYORA NASILLO QIZI
Neft-gaz sanoati korxonalarida moddiy xarajatlarning kompleks tahlili……439
ABDINAZAROV XUSAN SHAYMANOVICH, NORQOBILOVA FERUZA ABDUXOMIDOVNA
Klasterlashni rivojlantirishning tashkiliy mexanizmlari……447

SATTAROV SHUXRAT XASANOVICH
O‘zbekistonda xizmatlar sohasining rivojlanishi va diversifikatsiya tendensiyalari.....458
KAMALKARIEVA NILUFAR XALIKBEKOVNA
Qurilish materiallari korxonalarida yangi mahsulotlarni o‘zlashtirish va sifatni oshirishning iqtisodiy samaradorligini baholash.....467
СЕЙТНАЗАРОВ БАХАДИР МУРАТБАЕВИЧ
Экономическая оценка устойчивого развития аграрного сектора в условиях дефицита водных ресурсов (на примере Республики Каракалпакстан).....475
TURDIYEV ULUG‘BEK QAYUMOVICH
Sanoat o‘sishining uzoq muddatli rivojlanish tendensiyalarini aniqlash.....484
OBLOQULOV ABDURAUF OLIMJON O‘G‘LI
Institutsional iqtisodiyot va iqtisodiy o‘sish: rasmiy va norasmiy institutlarning roli.....493
JUMANAZAROV KODIRJON SALYAYEVICH
Sanoat korxonalarida raqamli strategiyani shakllantirishning metodologik yondashuvlari.....501
NARMAMATOV IXTIYAR BAXTIYAROVICH, SHERMATOVA NARGIZA ZAFAR QIZI
Zamonaviy bozor sharoitida xizmat ko‘rsatish sohasi subyektlarining iqtisodiy barqarorligini ta’minlash strategiyalari.....512
ALIYEV AZIM TOLIB O‘G‘LI
Aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatini boshqarish usullari va uslublarini takomillashtirish: nazariy-amaliy tahlil va modellashtirish.....518
ABDULLAYEVA AZIZA MURAT QIZI
Ipoteka kreditlashning nazariy asoslari va xorijiy modellari: AQSH, Germaniya, Qozog‘iston va Malayziya tajribasi.....528
YUNUSOV BEGENCH MAVLANBERDIEVICH, MINASIPOV BURXAN BAXTIYOROVICH
Suv xo‘jaligi infratuzilmasidan samarali foydalanish — iqtisodiy barqarorlikning muhim omili.....539
АЙТБАЕВА ГУЛЬЗАДА КУАНЫШБАЕВНА
Эффективные механизмы государственно-частного партнерства в сфере услуг.....546
SADIQOV ZAFARBEK ADILBEKOVICH
Banklarda likvidlik ko‘rsatkichlarini buxgalteriya hisobi ma’lumotlari asosida tahlil qilish.....554
ODILOVA DILNOZA BARNAYEVNA
Milliy iqtisodiyot raqobatbardoshligini oshirishda intellektual kapitalning ko‘p omilli ta’sir mexanizmini takomillashtirish.....563
IBODULLAYEV DOSTON SOBIRJON O‘G‘LI, DJURAYEV BEKZOD BEKMATOVICH
Sutchilik fermer xo‘jaliklarini davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash mexanizmini takomillashtirish va ozuqa bazasini rivojlantirish istiqbollari.....574
QULMATOV CHORI ANOROVICH
Korxonalar moliyasini nazorat qilishning uslubiy asoslari.....582
YAKUPOVA AYZADA NIZAMATDINOVNA
Agrar sohada barqaror rivojlanish mexanizmlarining xorijiy tajribasi va uni O‘zbekiston sharoitiga moslashtirish.....590
XUDAYBERGANOV ZOXIDJON DJURAKULOVICH
Xizmat sohasida raqobatbardoshlik nazariyalari evolyutsiyasi va ularning raqamli iqtisodiyotdagi talqini.....602
XONTO‘RAYEV IBROXIM ABDIKAMOL O‘G‘LI
Oliy ta’limda sun’iy intellekt asosidagi intellektual axborot tizimlaridan foydalanish.....613

ATANIYAZOVA MAKSUDA BALTABAYEVNA
Zamonaviy texnologiyalar va innovatsiyalar davrida davlat-xususiy sheriklikning mohiyati.....622
KARIMOV JAMSHID NIZOMIDDIN O‘G‘LI
Mamlakatimiz kichik sanoat zonalarini rivojlantirishda xorij tajribasidan foydalanish imkoniyatlari.....633
JUMABOYEV DILMUROD ABDIFATTO O‘G‘LI
Quyosh va shamol elektr stansiyalari samaradorligini uch qatlamda baholash.....641
BO‘RIBAYEVA QUNDIZ MURATBAYEVNA
O‘zbekistonda fermer xo‘jaliklari mahsulotlari hajmini prognozlash: TREND modeli yondashuvi.....649
ATANIYAZOVA MAKSUDA BALTABAYEVNA
Davlat iqtisodiyotining rivojlanish evolyutsiyasida davlat-xususiy sheriklikning o‘rni va ahamiyati.....657
КЕНДЖАЕВА ДИЛДОРА ХУДАЙБЕРГАНОВНА
Объяснимый искусственный интеллект (XAI): обеспечение прозрачности и доверия пользователей в образовательных решениях — концептуальная модель.....666
IBRAGIMOV SIROJIDDIN BAXODIROVICH
Davlat ishtirokidagi real sektor korxonalarining moliyaviy holatini yuksaltirishga salbiy ta’sir etuvchi omillar, ularni bartaraf etish va moliyaviy resurslardan samarali foydalanish mexanizmlari.....676
AHMEDOV SHOHJAHON
ROPO (onlayn o‘rganib, oflayn xarid qilish) effektini hisobga olgan chakana savdo marketing strategiyasini shakllantirishning metodologik asoslari.....684
ЖУМАНИЯЗОВА ДУРДОНА
Юқори тартибли операторли тенгламалар ечимларининг умумлаштирилган ХАРТОГС қаторларига ёйилмаси.....694
ISAHANOV MUSLIMJON MARIFJON O‘G‘LI
Tuproq unumdorligini oshirishni iqtisodiy rag‘batlantirishda agroekologik to‘lovlar va eko-sxemalarning ahamiyati: Yevropa ittifoqi tajribasi.....705
DEXKANOVA SHAXLOXON SAGDIYEVNA
Sabzavotchilikda biologik aktivlarni baholash va moliyaviy natijani shakllantirishni 41-son BHXS ga muvofiq takomillashtirish.....710
КАДЫРОВ АБДУКАДЫР АМАНОВИЧ
Обеспечение экономической безопасности системы корпоративного управления акционерных компаний Республики Узбекистан.....715
XUDAYAROV OYBEK ODILOVICH
Tijorat banklari biznes modellarini transformatsiya qilishda raqamli bank xizmatlarining o‘rni.....724
XUJANOV ELBEK
Oliy ta’limda LMS asosida talabalar davomati va o‘zlashtirishini monitoring qilish: amaliy yondashuv.....731
MUXAMMADSIDIQOV OTABEK DILSHODBEK O‘G‘LI
Kichik biznesda inqiroz xavfini aniqlashning moliyaviy diagnostika usullari.....740
KADIROV SAXOBIDDIN SHAROFOVICH
Investitsiyalar hisobida xalqaro standartlardan foydalanish.....748
ISAKHANOV MUSLIMJON MARIFJON UGLI
Mechanisms for economic incentives for cultivating cover crops to increase soil fertility: US experience.....754

2026-yil, oktabr.
№10-son.
ISSN: 3060-5245

QUYOSH VA SHAMOL ELEKTR STANSIYALARI SAMARADORLIGINI UCH QATLAMDA BAHOLASH

JUMABOYEV DILMUROD ABDIFATTO O‘G‘LI
Farg‘ona davlat texnika universiteti tayanch doktoranti
E-mail: jumaboev364@gmail.com
ORCID: 0009-0008-1229-4735

Annotatsiya. Maqolada quyosh va shamol elektr stansiyalari samaradorligini baholashda an’anaviy generatsiya uchun yaratilgan ko‘rsatkichlarning yetarli emasligi asoslangan. Samaradorlikni texnologik, korxona va energotizim darajalarida baholash ko‘rsatkichlar tizimi taklif etilgan, texnologik yo‘qotishlarni korxonaning moliyaviy natijasiga va korxona generatsiyasini tizimli integratsiya xarajatiga keltirish qoidalari asoslab berilgan. Usul «Nur Navoiy Solar» quyosh stansiyasi ochiq ma’lumotlari asosida sinovdan o‘tkazilgan.
Kalit so‘zlar: quyosh energetikasi, shamol energetikasi, samaradorlik, keltirilgan tannarx, unumdorlik koeffitsienti, qarzni qoplash koeffitsienti, tizimli integratsiya xarajati, cheklangan generatsiya.

Аннотация. В статье обосновывается недостаточность показателей, разработанных для традиционной генерации, при оценке эффективности солнечных и ветровых электростанций. Предложена система показателей оценки эффективности на технологическом уровне, уровне предприятия и уровне энергосистемы, обоснованы правила приведения технологических потерь к финансовому результату предприятия и генерации предприятия к системным затратам интеграции. Метод апробирован на открытых данных солнечной электростанции «Nur Navoiy Solar».
Ключевые слова: солнечная энергетика, ветроэнергетика, эффективность, приведённая стоимость электроэнергии, коэффициент производительности, коэффициент покрытия долга, системные затраты интеграции, ограничение генерации.

Abstract. The article substantiates why indicators designed for conventional generation are insufficient for assessing the efficiency of solar and wind power plants. A system of indicators assessing efficiency at the technological, enterprise and power system levels is proposed, together with rules for converting technological losses into the enterprise’s financial result and the enterprise’s generation into system integration costs. The method is tested on open data for the Nur Navoiy Solar photovoltaic plant.
Keywords: solar energy, wind energy, efficiency, levelized cost of electricity, performance ratio, debt service coverage ratio, system integration costs, curtailment.

KIRISH

O‘zbekiston elektr energetikasida quyosh va shamol stansiyalari qisqa muddatda tajriba loyihalari darajasidan energotizimning sezilarli qismiga aylandi. Bu stansiyalar 2023 yilda 0,64 milliard kilovatt-soat elektr energiyasi bergan bo‘lsa, 2025 yilda ishlab chiqarish 10,5 milliard kilovatt-soatdan oshdi, qayta tiklanuvchi manbalarning umumiy o‘rnatilgan quvvatdagi ulushi 31 foizga yetdi [1]. Yo‘nalishning ustuvorligi «Qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish to‘g‘risida»gi Qonunda [2], 2019–2030 yillarda «yashil» iqtisodiyotga o‘tish strategiyasida [3] va «O‘zbekiston – 2030» strategiyasida [4] mustahkamlangan.

Yirik quyosh va shamol stansiyalari respublikada mustaqil energiya ishlab chiqaruvchi modeli bo‘yicha quriladi. Xususiy korxona stansiyani o‘z kapitali va

2026-yil, oktabr.
№10-son.
ISSN: 3060-5245

kredit hisobiga quradi, energiyani esa yigirma besh yillik shartnoma asosida yagona xaridorga qat'iy tarifda sotadi. Bunday korxonada yoqilg'i xarajati yo'q, xarajatlarning asosiy qismi qurilish bosqichida qat'iylashadi, ishlab chiqarish hajmi esa dispetcher jadvaliga emas, quyosh radiatsiyasi yoki shamol tezligiga bo'ysunadi. Shu sababli issiqlik elektr stansiyalari uchun yaratilgan samaradorlik ko'rsatkichlari, avvalo foydali ish koeffitsienti va yoqilg'ining solishtirma sarfi, bunday korxona faoliyatining iqtisodiy mazmunini to'liq aks ettirmaydi.

Muammo amaliyotda ham namoyon bo'lgan. «Nur Navoiy Solar» korxonasi ishlab chiqarish bo'yicha loyiha prognozidan yuqori natija ko'rsatgan, biroq tijorat ekspluatatsiyasi boshlangandan buyon kreditorlar oldidagi qarzni qoplash koeffitsienti shartini bajara olmagan [5]. Demak, texnik jihatdan muvaffaqiyatli stansiya moliyaviy jihatdan zaif bo'lishi mumkin, korxona uchun yaxshi natija esa energotizim uchun qo'shimcha yukka aylanishi ehtimoldan xoli emas. Maqolaning maqsadi quyosh va shamol elektr stansiyalari samaradorligini bir-biri bilan bog'langan uch darajada baholash usulini asoslash va uni amaldagi obyekt misolida sinashdan iborat.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Qayta tiklanuvchi generatsiyani iqtisodiy baholash bo'yicha xorijiy adabiyotda bir necha yondashuv shakllangan. Stansiyaning butun xizmat muddatidagi xarajatlarini bir birlik energiyaga keltirish usuli, ya'ni keltirilgan tannarx, W. Short, D.J. Packey va T. Holt qo'llanmasida tizimlashtirilgan [6]. P.L.Joskow ushbu ko'rsatkich bo'yicha uzlukli va boshqariladigan generatsiyani to'g'ridan-to'g'ri solishtirish noto'g'ri xulosaga olib kelishini ko'rsatgan [7]. S.Borenstein stansiyaning investor hisobiga kiradigan xususiy samarasini jamiyat oladigan nafdan ajratgan va baholash mezonini oldindan belgilash zarurligini asoslagan [8].

O'zgaruvchan generatsiyaning energotizimga ta'siri bo'yicha L. Hirth uning bozor qiymati balansdagi ulush ortishi bilan pasayishini aniqlagan [9]. F.Ueckerdt, L. Hirth, G. Luderer va O. Edenhofer stansiya xarajatiga balanslash, tarmoq va profil xarajatlarini qo'shib, «tizimli keltirilgan tannarx» tushunchasini kiritgan [10], keyinchalik L. Hirth, F. Ueckerdt va O. Edenhofer integratsiya xarajatlarining iqtisodiy asosini kengaytirgan [11]. P.J. Heptonstall va R.J.K. Gross integratsiya xarajatlari bo'yicha e'lon qilingan baholarni tizimli ko'rib chiqib, ularning tizim tuzilishiga qarab keng tarqoqligini ko'rsatgan [12]. Texnologik yo'qotishlarni o'lchash bo'yicha K. Ilse va hammualliflarining changlanish iqtisodiyotiga oid tadqiqoti [13], D.C. Jordan va S.R. Kurtz tomonidan fotoelektr modullarining degradatsiya tezligi sharhi [14] hamda IEC 61724-1 standarti [15] asosiy manba bo'lib xizmat qiladi.

Mahalliy adabiyotda M.T.Butaboyev «yashil» iqtisodiyotning jahon tajribasini va respublikadagi o'ziga xosliklarini tahlil qilgan [16], T. Mamadaliyeva qayta tiklanuvchi manbalarni joriy etishdagi to'siqlarni makro darajada o'rgangan [17], S.S. Buzrukxonov sanoat korxonalarining o'z ehtiyoji uchun kichik quvvatli fotoelektr qurilmalardan foydalanish mexanizmlarini tadqiq etgan [18]. Ushbu

2026-yil, oktabr.
№10-son.
ISSN: 3060-5245

ishlarda tahlil yo energiya balansidagi ulush va investitsiya hajmi kabi umumlashgan ko‘rsatkichlar darajasida, yo korxonaning o‘z ehtiyoji uchun o‘rnatilgan qurilmalar darajasida olib borilgan. Quvvati yuz megavattdan ortiq mustaqil ishlab chiqaruvchi korxonaning samaradorligini texnik, moliyaviy va tizim ko‘rsatkichlari bilan birgalikda baholash masalasi ochiq qolgan.

Yondashuvlarning qiyosi 1-jadvalda umumlashtirilgan.

1-jadval

Quyosh va shamol korxonasi samaradorligini baholash yondashuvlarining qiyosiy tahlili

Yondashuv	Asosiy ko‘rsatkich	Korxona uchun cheklovi
Keltirilgan tannarx [6]	bir kVt·soat energiyaning hayotiy tsikl qiymati	energiyaning soatlar bo‘yicha turli qiymatini va tizim xarajatlarini hisobga olmaydi
Xususiy va ijtimoiy samara [8]	sof ijtimoiy naf	tashqi effektlarni pulda baholashni talab qiladi
Bozor qiymati [9]	qiymat koeffitsienti	soatlik bozor narxlari qatori kerak
Tizimli keltirilgan tannarx [10]	generatsiya va integratsiya xarajatlari yig‘indisi	yaxlit tizim modelini talab qiladi, alohida korxonaga taqsimlanmaydi
Texnologik yo‘qotishlar [13–15]	unumdorlik koeffitsienti, degradatsiya	moliyaviy natijani ko‘rsatmaydi
Taklif etilayotgan yondashuv	uch qatlam ko‘rsatkichlari va ular orasidagi o‘tish qoidalari	tizim qatlami bo‘yicha ochiq ma’lumot cheklangan

Manba: muallif ishlanmasi.

Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, mavjud yondashuvlarning har biri samaradorlikning bitta tomonini o‘lchaydi. Xarajat ko‘rsatkichlari texnik holatni ko‘rsatmaydi, texnik ko‘rsatkichlar moliyaviy natijani bermaydi, tizim darajasidagi ko‘rsatkichlar esa alohida korxona hisobiga keltirilmagan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda qiyosiy va tizimli tahlil, ilmiy abstraksiya, ko‘rsatkichlarni guruhlash, diskontlangan pul oqimlari va sezgirlik tahlili usullari qo‘llanildi. Texnologik qatlam ko‘rsatkichlari ochiq ma’lumotlar asosida kalibrlangan soatlik imitatsion model yordamida hisoblandi, model bitta erkin parametr, ya’ni atmosfera shaffofligi bo‘yicha sozlandi. Axborot bazasini Osiyo taraqqiyot bankining «Navoi Solar Power Project» bo‘yicha monitoring va yillik sharh hujjatlari [5], Xalqaro qayta tiklanadigan energetika agentligi hisobotlari [19], Global Solar Atlas ma’lumotlari [20] hamda O‘zbekiston Respublikasi Energetika vazirligi e’lon qilgan ko‘rsatkichlar tashkil etdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Samaradorlikni baholash uchun ish ta’rifi quyidagicha qabul qilindi: quyosh va shamol energetikasi korxonasining samaradorligi deganda mavjud tabiiy resursdan texnik jihatdan to‘liq foydalangan, yo‘qotishlarni iqtisodiy jihatdan oqlangan darajada ushlab turgan va energotizimga ortiqcha yuk tushirmagan

2026-yil, oktabr.
№10-son.
ISSN: 3060-5245

holda kapital qo‘yilmalardan barqaror daromad olish qobiliyati tushuniladi. Ta’rifning har bir qismi alohida baholash darajasiga to‘g‘ri keladi.

Birinchi, texnologik qatlam stansiya ichida shakllanadigan ko‘rsatkichlarni qamrab oladi: o‘rnatilgan quvvatdan foydalanish koeffitsienti, unumdorlik koeffitsienti, uskunalarning ishga yaroqliligi, degradatsiya tezligi, changlanish va harorat yo‘qotishlari. Ikkinchi, korxona qatlami xo‘jalik yuritish natijasini bir kilovatt-soatga solishtirma ekspluatatsiya xarajati, keltirilgan tannarx, bir xodimga to‘g‘ri keladigan ishlab chiqarish va qarzni qoplash koeffitsienti orqali ifodalaydi. Uchinchi, tizim qatlami korxona chegarasidan tashqarida yuzaga keladigan xarajatlarni o‘z ichiga oladi: tarmoq cheklovi tufayli olinmay qolgan energiya qiymati, balanslash zaxirasini ushlab turish xarajati va tarmoqni kuchaytirish xarajatining ulushi. Qatlamlar va ularning ma’lumot manbalari 2-jadvalda keltirilgan.

2-jadval

Quyosh va shamol korxonasi samaradorligini baholash darajalari

Daraja	Ko‘rsatkichlar	Ma’lumot manbai
Texnologik	quvvatdan foydalanish koeffitsienti, unumdorlik koeffitsienti, ishga yaroqlilik, degradatsiya tezligi, changlanish va harorat yo‘qotishlari	ishlab chiqarish hisoboti, IEC 61724-1 bo‘yicha o‘lchovlar, imitatsion hisob
Korxona	keltirilgan tannarx, bir kVt·soatga ekspluatatsiya xarajati, bir xodimga ishlab chiqarish, mahalliy xaridlar ulushi, qarzni qoplash koeffitsienti	moliyaviy hisobot, xalqaro moliya institutlari hisobotlari
Energotizim	cheklangan generatsiya hajmi va qiymati, balanslash zaxirasi qiymati, tarmoqni kuchaytirish xarajati	tarmoq operatori va dispetcherlik ma’lumotlari

Manba: muallif ishlanmasi.

Uslubiy yangilik qatlamlarning o‘zida emas, ularni bog‘lovchi ikkita o‘tish qoidasida. Birinchi qoida texnologik ko‘rsatkichni korxonaning moliyaviy natijasiga aylantiradi. Har bir yo‘qotish moddasi bo‘yicha olinmay qolgan energiya hajmi shartnomaviy tarifga ko‘paytiriladi:

$$\Delta D_i = \Delta E_i \times T, \quad (1)$$

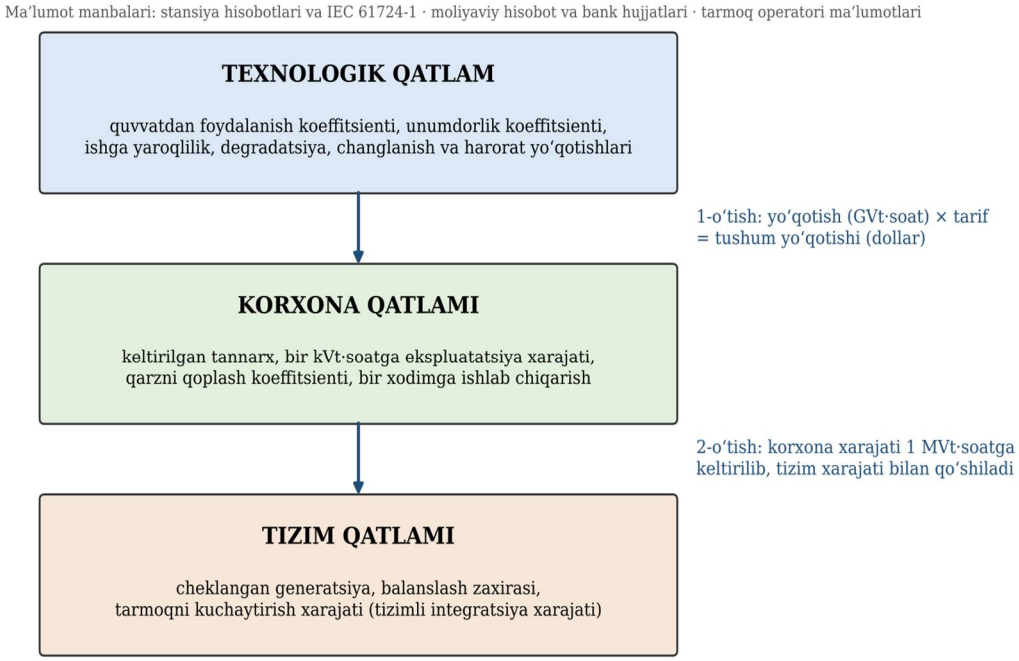
bu yerda ΔD_i – i-modda bo‘yicha yo‘qotilgan tushum, dollar; ΔE_i – shu modda bo‘yicha yo‘qotilgan energiya, MVt·soat; T – tarif, dollar/MVt·soat. Qoida yo‘qotishlarni pul ifodasida taqqoslash va ularni kamaytirish choralarini xarajat bilan solishtirish imkonini beradi.

Ikkinchi qoida korxona va energotizim xarajatlarini yagona birlikka keltiradi. Korxonaning keltirilgan tannarxi va tizimli integratsiya xarajati bir megavatt-soatga keltirilib qo‘shiladi:

$$C_{to‘liq} = LCOE + (c_{ch} + c_b + c_t), \quad (2)$$

bu yerda LCOE – korxonaning keltirilgan tannarxi; c_{ch}, c_b, c_t – mos ravishda cheklangan generatsiya, balanslash va tarmoqni kuchaytirish xarajatlarining bir megavatt-soatga to‘g‘ri keladigan qismi. Ikkinchi qoida F. Ueckerdt guruhi tuzilmasiga tayanadi [10], biroq hisob birligi sifatida butun

energotizim emas, alohida korxona olinadi. Tuzilmaning umumiy ko‘rinishi 1-rasmda berilgan.

Manba: muallif ishlanmasi.

1-rasm. Samaradorlikni baholashning uch qatlamli tuzilmasi va qatlamlararo o‘tish qoidalari

Usul quvvati 100 megavatt (yalpi quvvati 132 megavatt) bo‘lgan, 2021 yil dekabridan ishlayotgan «Nur Navoiy Solar» stansiyasida sinovdan o‘tkazildi. Loyiha qiymati 98,1 million dollarni tashkil etgan, uning 76,8 millioni bosh pudrat shartnomasiga to‘g‘ri kelgan, ya’ni xarajatlarning 78 foizi stansiya ishga tushishidan oldin qat’iylashgan [5]. Energiya 2,679 sent/kVt·soat tarif bo‘yicha sotiladi. Hisob natijalari 3-jadvalda keltirilgan.

3-jadval

«Nur Navoiy Solar» samaradorligining uch qatlamli bahosi

Qatlam	Ko‘rsatkich	Qiymat
Texnologik	yillik ishlab chiqarish (2022 / 2023)	278 / 273,8 GVt·soat
	quvvatdan foydalanish koeffitsienti	31,7 %
	unumdorlik koeffitsienti	0,835
	yillik yo‘qotishlar, nazariy potensialga nisbatan	55,1 GVt·soat (16,5 %)
Korxona	yo‘qotilgan tushum, (1) formula bo‘yicha	1,48 mln dollar/yil
	keltirilgan tannarx (diskont stavkasi 3 / 5 / 9 %)	2,59 / 3,08 / 4,18 sent/kVt·soat
	bir xodimga ishlab chiqarish (27 kishi)	≈10 GVt·soat
	qarzni qoplash koeffitsienti bo‘yicha shart	bajarilmagan [5]
Energotizim	tizimli integratsiya xarajati	6,1–15,1 dollar/MVt·soat, markaziy baho 11,7
	to‘liq qiymat, (2) formula bo‘yicha, 5 % stavkada	≈4,25 sent/kVt·soat

Manba: [5] ma’lumotlari asosida muallif hisob-kitoblari.

Texnologik qatlamda stansiya ijobiy natija ko‘rsatgan: ishlab chiqarish loyiha prognozidan yuqori, imitatsion model haqiqiy yillik ishlab chiqarishni 0,25 foiz farq bilan takrorlagan (hisoblangan 278,2 va haqiqiy 277,5 GVt·soat). Yo‘qotishlar tarkibida harorat (17,5 GVt·soat) va uskunaviy yo‘qotishlar (16,5 GVt·soat) ustun, changlanish 9,5, tarmoq chegarasi 4,5, inverter 4,3 va ishga yaroqlilik 2,8 GVt·soatni tashkil etadi. Birinchi o‘tish qoidasi bo‘yicha 55,1 GVt·soat yo‘qotish 26,79 dollar/MVt·soat tarifda yiliga 1,48 million dollarga teng. Changlanish va ishga yaroqlilik, ya’ni yo‘qotishlarning 22 foizi, korxona qarorlariga bevosita bo‘ysunadi, demak boshqaruv choralarining asosiy maydoni ana shu moddalarda.

Korxona qatlamida manzara boshqacha. To‘qqiz foizli diskont stavkasida keltirilgan tannarx 4,18 sentni tashkil etadi va tarifdan yuqori, tarifga taxminan 3,5 foizli real qaytim mos keladi. Bu tarifning past darajasi texnologiya arzonligi bilan emas, imtiyozli moliyalash sharti bilan ta’minlanganini ko‘rsatadi. Qarzni qoplash koeffitsienti bo‘yicha shartning bajarilmasligi esa ishlab chiqarishdagi kamchilik bilan emas, milliy valyuta qadrsizlanishi va tushumni qayta hisoblash tartibi bilan bog‘liq [5]. Shunday qilib, texnologik qatlamda yuqori baholangan stansiya korxona qatlamida moliyaviy jihatdan zaif ko‘rinadi, bu farqni bitta ko‘rsatkich ko‘rsatib bera olmaydi.

Energotizim qatlamida korxona hisobotida aks etmaydigan xarajat aniqlandi. Cheklangan generatsiya bir megavatt-soatga 3,83–7,65 dollar, balanslash zaxirasi 0,5–2,0 dollar, tarmoqni kuchaytirish 1,8–5,4 dollar baholandi, jami 6,1–15,1 dollar, markaziy baho 11,7 dollar. Bu tarifning 23–56 foiziga teng qo‘shimcha. Ikkinchi o‘tish qoidasi bo‘yicha besh foizli stavkada stansiya energiyasining energotizim uchun to‘liq qiymati taxminan 4,25 sent/kVt·soatni tashkil etadi, ya’ni e’lon qilingan tarif energiyaning haqiqiy qiymatini to‘liq aks ettirmaydi.

Natijalar uchta amaliy xulosa beradi. Birinchidan, yo‘qotishlarni pul ifodasida baholash korxona uchun eng arzon zaxiralarni ajratib ko‘rsatadi, masalan panellarni tozalash jadvalini mavsumga moslashtirish qo‘shimcha sarmoyasiz natija beradi. Ikkinchidan, tarif shartlarini loyihalashda moliyalash shartlari alohida hisobga olinishi kerak, imtiyozli kreditsiz amalga oshiriladigan yangi loyihalarda tarif yuqoriroq bo‘ladi. Uchinchidan, tizim qatlami xarajatlari hisobini yuritish va ularni ishlab chiqaruvchi, xaridor hamda iste’molchi o‘rtasida taqsimlash qoidalarini belgilash zarur.

XULOSA

Quyosh va shamol elektr stansiyalarida yoqilg‘i xarajati yo‘qligi, xarajatlarning investitsiya bosqichida qat’iylashishi va ishlab chiqarishning tabiiy resursga bog‘liqligi sababli samaradorlikni bitta ko‘rsatkich bilan o‘lchab bo‘lmaydi. Maqolada samaradorlikni texnologik, korxona va energotizim darajalarida baholash ko‘rsatkichlar tizimi takomillashtirildi hamda texnologik yo‘qotishlarni korxonaning moliyaviy natijasiga, korxona generatsiyasini esa tizimli integratsiya xarajatiga keltirish qoidalari asoslab berildi. «Nur Navoiy Solar» misolida usul uchta qatlam o‘rtasidagi farqni raqamlarda ko‘rsatdi: texnik

jihatdan prognozdan yuqori ishlagan stansiya yiliga 1,48 million dollarlik yo‘qotishga ega, moliyaviy jihatdan imtiyozli kreditga tayanadi, energotizimga esa bir megavatt-soatga taxminan 11,7 dollar qo‘shimcha xarajat yuklaydi. Usul parametrlarni almashtirish orqali boshqa quyosh va shamol stansiyalariga ham qo‘llanadi, uning aniqligi esa korxonalarning ichki va tarmoq operatori ma’lumotlari ochiqlashgani sari oshib boradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Solar and Wind Power Generation in Uzbekistan Increased by 2.1 Times // Frank.uz. URL: https://frank.uz/en/news-en/solar-and-wind-power-generation-in-uzbekistan-increased-by-2-1-times/

2. O‘zbekiston Respublikasining 2019 yil 21 maydagi O‘RQ-539-son «Qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish to‘g‘risida»gi Qonuni. URL: https://lex.uz/docs/4346835

3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 4 oktyabrdagi «O‘zbekiston Respublikasini 2019–2030 yillar davrida «yashil» iqtisodiyotga o‘tish strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risida»gi PQ-4477-son qarori.

4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023 yil 11 sentyabrdagi «O‘zbekiston – 2030» strategiyasi to‘g‘risida»gi PF-158-son Farmoni. URL: https://lex.uz/docs/6600413

5. Navoi Solar Power Project: Extended Annual Review Report. Loan 3986, Project 53340-001. – Manila: Asian Development Bank, 2024.

6. Short W., Packey D.J., Holt T. A manual for the economic evaluation of energy efficiency and renewable energy technologies. – Golden: National Renewable Energy Laboratory, 1995. – 120 p.

7. Joskow P.L. Comparing the Costs of Intermittent and Dispatchable Electricity Generating Technologies // American Economic Review. – 2011. – Vol. 101, No. 3. – P. 238–241.

8. Borenstein S. The Private and Public Economics of Renewable Electricity Generation // Journal of Economic Perspectives. – 2012. – Vol. 26, No. 1. – P. 67–92.

9. Hirth L. The market value of variable renewables // Energy Economics. – 2013. – Vol. 38. – P. 218–236.

10. Ueckerdt F., Hirth L., Luderer G., Edenhofer O. System LCOE: What are the costs of variable renewables? // Energy. – 2013. – Vol. 63. – P. 61–75.

11. Hirth L., Ueckerdt F., Edenhofer O. Integration costs revisited – An economic framework for wind and solar variability // Renewable Energy. – 2015. – Vol. 74. – P. 925–939.

12. Heptonstall P.J., Gross R.J.K. A systematic review of the costs and impacts of integrating variable renewables into power grids // Nature Energy. – 2021. – Vol. 6, No. 1. – P. 72–83.

13. Ilse K., Micheli L., Figgis B.W. et al. Techno-Economic Assessment of Soiling Losses and Mitigation Strategies for Solar Power Generation // Joule. – 2019. – Vol. 3, No. 10. – P. 2303–2321.

14. Jordan D.C., Kurtz S.R. Photovoltaic Degradation Rates – an Analytical Review / / Progress in Photovoltaics: Research and Applications. – 2013. – Vol. 21, No. 1. – P. 12–29.

15. IEC 61724-1:2021. Photovoltaic system performance – Part 1: Monitoring. – Geneva: International Electrotechnical Commission, 2021.

16. Бутабоев М.Т., Каримов У.У. «Зелёная экономика». Мировой опыт и особенности развития в Узбекистане // ISJ Theoretical & Applied Science. – 2020. – № 02 (82). – С. 704–710.

17. Мамадалиева Т. Развитие возобновляемых источников энергии в Узбекистане // Общество и инновации. – 2024. – Т. 5, № 10/S. – С. 172–181.

18. Buzrukxonov S.S. Sanoat korxonalarida qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish: iqt. fan. fals. dok. (PhD) diss. avtoref. – Toshkent, 2024.

19. Renewable Power Generation Costs in 2023. – Abu Dhabi: International Renewable Energy Agency, 2024. – 208 p.

20. Global Solar Atlas / The World Bank, ESMAP, Solargis. URL: https://globalsolaratlas.info

2026-yil, oktabr. №10-son.

Mas’ul muharrir: Beglayev Uchqun
Musahhih: Boltayev Nurali
Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko‘chirib bosilganda “Agrobiznes, fan va texnologiyalar” ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas’ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru
Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjurnal
Telefon raqami: +998939018320, +998934393000
Jurnal rasmiy sayti: https://www.agrobiznesjournal.uz

“Agrobiznes, fan va texnologiyalar” ilmiy-amaliy elektron jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo‘jaligi fanlari bo‘yicha “Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxati”ga kiritilgan.

“Agrobiznes, fan va texnologiyalar” ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669225** reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №083688

Manzilimiz: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko‘chasi, 2-uy